
V Michalovciach, dňa 25.3.2025

„MAKARA 100“, MAKARA vo filme

Zemplínske múzeum v Michalovciach, kultúrna organizácia Košického samosprávneho kraja, v rámci pripomenutia si 100. výročia narodenia zaslúžilého umelca, dňa 27. apríla 2025 od 16:00 v priestoroch *Zimnej zábrady* uvedie pre verejnosť dokumentárne filmy z dielne maliara, publicistu, režiséra, scenáristu a redaktora Štefana Makaru.

„Básnik zemplínskej palety“, o ktorom sa vravievalo: „Makara je najlepší maliar medzi novinármi, a najlepší novinár medzi maliarmi“ pomerne dlho významne prispieval k rozvoju kultúrneho života na východnom Slovensku. „Na stránkach novín venoval pozornosť“ súčasnému výtvarnému umeniu, činnosti galérií, divadiel, literárnym snahám, otázkam pamiatkovej starostlivosti i významným tvorivým osobnostiam minulosti, интересовali ho výsledky výskumu archeológov, národopisný svojráz aj prírodné zvláštnosti rodného kraja. Podobne orientoval svoje pôsobenie v televízii. Z viacerých filmov, nakrútených na podklade jeho scenárov, boli najúspešnejšie dokumenty Korytári, Stvorené z hlíny, Kamenná krása, Kaštiele plné snov, Šarišský maliar Pál Szinyei Merse a Maliar Július Nemčík. Intenzívne prispeli i k realizácii ďalších filmov z výtvarnej oblasti Ladislav Medňanský, Kto bol Tivadar Csonváry, Tu žil Majster Pavol“, povedala riaditeľka Zemplínskeho múzea, Stanislava Rovňáková.

Akademický maliar Štefan Makara sa narodil 10. októbra 1925 v obci Ložín (okres Michalovce). Zomrel 16. februára 2005 v Košiciach. Jeho cieľavedomejší záujem o výtvarnú tvorbu sa stupňuje, predovšetkým pod vplyvom pôsobenia Teodora Jozefa Moussona. V rokoch 1952 až 1954 bol poslucháčom Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, kde ho viedli i významní slovenskí výtvarníci, profesor Peter Matejka a profesor Ladislav Čemický. Makara dokázal jedinečným spôsobom zachytiť atmosféru, farby a náladu širokých horizontov s oblakmi. Portfólio umelca dopĺňajú zátišia s prevažne kvetinovým motívom a v tvorbe môžeme takisto pozorovať záujem o akty, venoval sa i monumentálno-dekoratívnej tvorbe.

Prostredníctvom premietania krátkych dokumentárnych filmov KTO JE CSONTVÁRY (23 minút, 1968) a ŠARIŠSKÝ MALIAR SZINYEI PÁL MERSE (20 minút, 1972, 1993) bude predstavené významné osobnosti slovenského (uhorského) výtvarníctva.

Michal Tivadar Csontváry Kostka (* 5. júl 1853, Sabinov – † 20. jún 1919, Budapešť), budúci prorok európskeho moderného umenia, označovaný za priekopníka expresionizmu, postexpresionizmu, symbolizmu či naivizujúceho magického realizmu na Slovensku pôsobil ako lekárnik (v Spišskej Novej Vsi, potom v Haliči pri Lučenci). Jeho osobitú vizionársku maľbu podnietila pravdepodobne duševná choroba a obrazne ju nasycovali početné cesty po svete.

Pavol Szinyei Merse (po maďarsky Szinyei Merse Pál) sa narodil 4. júla 1845 v obci Chminianska Nová Ves, zomrel 2. februára 1920 v Jarovniciach. Uhorský maliar slovenského pôvodu patril k priekopníkom impresionizmu v Uhorsku a celej strednej Európe.

Program je súčasťou Medzinárodného dňa pamiatok a historických sídiel. Vstupné je stanovené vo výške 1,50 €/osoba.

zm

